

Η Σημαία της Ελλάδας

Από τη Βικιπαίδεια

Η εθνική **σημαία** της **Ελλάδας** περιέχει εννέα ισοπαχείς, οριζόντιες και εναλλασσόμενες **λευκές** και **κυανές** παράλληλες λωρίδες. Μέσα σε ένα **κυανό** τετράγωνο στο πάνω προσίστιο μέρος, υπάρχει ένας **λευκός σταυρός**. Οι εννέα λωρίδες αντιστοιχούν σε κάθε γράμμα ξεχωριστά, από τη λέξη "ελευθερία". Επίσης είναι τόσες όσες και οι συλλαβές του "Ελευθερία ή Θάνατος". Ο σταυρός συμβολίζει το επίσημο θρήσκευμα της χώρας, τον χριστιανισμό, και κατά άλλους, είναι πανάρχαιο σύμβολο του δυισμού και συμβολίζει τα τέσσερα στοιχεία της φύσης.

- Η ελληνική σημαία, αναλογίες διαστάσεων 2:3

Ιστορία

Σημαίες και λάβαρα με το σύμβολο του σταυρού χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά από τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία κατά την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου.^[1] Στη μεταβυζαντινή εποχή σημαίες με το σύμβολο του σταυρού είχαν χρησιμοποιηθεί από τους Έλληνες σε διάφορες εποχές σε περιπτώσεις εξεγέρσεων. Ειδικότερα η σημαία του λευκού σταυρού σε μπλε φόντο είχε ήδη χρησιμοποιηθεί στην εξέγερση των Νικοτσάρα και Σταθά το 1807.^[2] Σημαίες με σταυρό χρησιμοποιήθηκαν από τις πρώτες μέρες της Επανάστασης του 1821, και μάλιστα κατά την κήρυξη της Επανάστασης την 25η Μαρτίου από τον Επίσκοπο Γερμανό (βλ. άρθρο [Δοξολογία στην Αγία Λαύρα](#)).^[3]

Το **1822**, μόλις ένα έτος από την [διακήρυξη της ανεξαρτησίας](#) και το ξεκίνημα του αγώνα των Ελλήνων, λαμβάνει χώρα η [Α΄ Εθνική Συνέλευση](#) στην [Επίδαυρο](#). Το "*Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος*" που προέκυψε από αυτή την συνέλευση, είναι ουσιαστικά το πρώτο ελληνικό [σύνταγμα](#). Στις παραγράφους ρδ' και ρε' υπάρχει η πρώτη απόφαση για τη μορφή της ελληνικής [σημαίας](#). Το Πολίτευμα καθιέρωσε τα χρώματα **κυανό** και **λευκό** και ανέθεσε στο Εκτελεστικό Σώμα να προσδιορίσει τη μορφή της.

Σύμφωνα με μια θεωρία θέλησαν να αποφύγουν το **κόκκινο** και το **πράσινο**, χρώματα δηλαδή που συνδέονταν με την ισλαμική [Οθωμανική Αυτοκρατορία](#). Σύμφωνα με άλλη θεωρία, η επιλογή των χρωμάτων έγιναν για να συμβολίζει το **γαλάζιο** της θάλασσας του **Αιγαίου** και το **λευκό** των κυμάτων. Η πιο διαδεδομένη θεωρία για το πλήθος των λωρίδων, είναι ότι συμβολίζουν τις συλλαβές της φράσης «*ελευθερία ή θάνατος*», οι πέντε **κυανές** τις συλλαβές *Ε-λευ-θε-ρί-α* και οι τέσσερις **λευκές** ή *θά-να-τος*. Οι θεωρίες για την επιλογή των χρωμάτων και το συμβολισμό των λωρίδων κρίνονται συχνά ως λαϊκοί θρύλοι. Ωστόσο, πολλές από τις σημαίες της επανάστασης έφεραν μία από τις φράσεις «*Ελευθερία ή Θάνατος*», «*Ή ΤΑΝ Ή ΕΤΤΙ ΤΑΣ*», ή «*ΝΙΚΗ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ*».

Η πρώτη ελληνική σημαία (1822-1978)

Στις [15 Μαρτίου 1822](#) εκδόθηκε η απόφαση 540 του εκτελεστικού, υπογεγραμμένη από τον [Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο](#), πρόεδρο του. Το διάταγμα όριζε για τις σημαίες ότι:

α) των μεν κατά γην δυνάμεων η σημαία, σχήματος τετραγώνου, θα είχεν εμβασδόν κυανούν, το οποίο θα διηρείτο εις τέσσαρα ίσα τμήματα από άκρων έως άκρων του εμβασδού β) η δε κατά θάλασσαν σημαία θα ήτο διττή' μία διά τα πολεμικά και άλλη διά τα εμπορικά πλοία. Και της μεν διά τα πολεμικά πλοία το εμβασδόν θα διηρείτο εις εννέα οριζόντια παραλληλόγραμμα, παραμειβομένων εις αυτά των χρωμάτων λευκού και κυανού' εις την άνω δε προς τα έσω γωνίαν τούτου του εμβασδού εσχηματίζετο τετράγωνον κυανόχρουν, διηρημένον εν τω μέσω δι' ενός σταυρού λευκοχρόου. Της δε διά τα εμπορικά πλοία διωρισμένης το εμβασδό θα ήτο κυανούν' εις την άνω προς τα έσω γωνίαν τούτου του εμβασδού εσχηματίζετο ωσαύτως τετράγωνον λευκόχρουν και διηρημένον εν τω μέσω δι' ενός σταυρού κυανοχρόου.

Σύμφωνα με κείμενο στο ιστορικό αρχείο της Εθνικής Βιβλιοθήκης Αθηνών υπ' αριθμόν 8711, η πρώτη σημαία που υψώθηκε στα Καλάβρυτα «έφερην άνωθεν σταυρόν, με γραμμάς κάτωθεν αυτού 16, κατά το σύνθημα της Εταιρείας των Φιλικών, και με την επιγραφήν ή ελευθερία ή θάνατος. Κατόπιν δε ο Ν. Σολιώτης έλαβε προσφερθείσαν αυτώ παρά της μονής Αγίας Λαύρας την χρυσοκέντητων επί των Χριστιανών αυτοκρατόρων σημαίαν της μονής, φέρουσα εξ ενός την Ανάστασιν και ετέρωθεν τον άγιον Γεώργιον. Σώζονται δε ως παρακαταθήκαι μετά τον Αγώνα παρά του Σολιώτου εις τη ρηθείσαν μονήν αμφότεραι αυταί αι σημαία».

Η πρώτη ελληνική σημαία με τη σημερινή της μορφή ([κυανό](#) φόντο και [λευκός](#) σταυρός) σχεδιάστηκε, ευλογήθηκε και υψώθηκε το [1807](#) στη Μονή Ευαγγελιστρίας στη [Σκιάθο](#). Σ' αυτή ο Νήφων όρκισε τους οπλαρχηγούς [Θεόδωρο Κολοκοτρώνη](#), Ανδρέα Μιαούλη, Παπαθύμιο Βλαχάβα, Γιάννη Σταθά, [Νικοτσάρα](#), τον [Σκιαθίτη](#) διδάσκαλο του Γένους Επιφάνιο-Στέφανο Δημητριάδη, τους [Λαζαίους](#), τον [Καρατάσο](#), τον Λιόλιο, τον Τσάμη και πολλούς άλλους. Οι καπεταναίοι είχαν συγκεντρωθεί στο Μοναστήρι για να σχεδιάσουν τις επόμενες κινήσεις τους για την [Επανάσταση](#). Παραλλαγή της ήταν η [σημαία](#) του Παπαφλέσσα, φτιαγμένη από το [μπλε](#) εσωτερικό του ράσου του και την φουστανέλα ενός συμπολεμιστή του.

Επί [Όθωνα](#) προστέθηκαν στη σημαία του στρατού ξηράς και του πολεμικού ναυτικού τα βασιλικά παράσημα. Η εμπορική σημαία ορίστηκε να είναι σαν την σημαία του πολεμικού ναυτικού, χωρίς τα παράσημα. Το κυανό χρώμα της σημαίας σκούρυνε προκειμένου να ταυτίζεται τα χρώματα της Βαυαρίας, από τον βασιλικό οίκο της οποίας προερχόταν ο Όθωνας. Το [1862](#) με την κατάλυση της βασιλείας του Όθωνα, αφαιρέθηκαν απ' τις σημαίες τα βασιλικά παράσημα. Επί [Γεωργίου Α'](#) προστέθηκε στις σημαίες στρατού και πολεμικού ναυτικού το βασιλικό στέμμα. Το [1864](#), ορίστηκε η σημαία του πεζικού να φέρει στο κέντρο της εικόνα του [Αγίου Γεωργίου](#), προστάτη

του πεζικού. Στις [31 Μαΐου 1914](#) εκδόθηκε βασιλικό διάταγμα που όριζε με ακρίβεια τη μορφή των σημαιών, χωρίς να μεταβάλλει τα βασικά χαρακτηριστικά που ήδη είχαν. Ορίστηκε επίσης σημαία που θα χρησιμοποιείται από υπουργεία, πρεσβείες, δημόσιες ή δημοτικές υπηρεσίες και φρούρια. Ακόμη όρισε ότι η σημαία του εμπορικού ναυτικού είναι και η εθνική σημαία, αυτή δηλαδή που επιτρεπόταν να υψώνουν και οι ιδιώτες. Στις [25 Μαρτίου 1924](#) τα Υπουργεία Στρατιωτικών και Ναυτικών αφαίρεσαν τα στέμματα από τις σημαίες, εκτελώντας το ψήφισμα της Δ΄ Συντακτικής Εθνοσυνέλευσης στην Αθήνα «Περί ανακηρύξεως τής Δημοκρατίας».

Στις [20 Φεβρουαρίου 1930](#) νέο διάταγμα για τη μορφή της Σημαίας, όριζε ότι η κλίμακα της εθνικής σημαίας είναι 2:3. Η επίσημη σημαία είναι «*κυανούν ορθογώνιο, με αναλογίες διαστάσεων επίσης 2:3, το οποίο διαιρείται σε τέσσερα ίσα ορθογώνια δι' ορθίου λευκού σταυρού, του οποίου αι κεραιαί έχουσι πλάτος ίσον προς το 1/5 του πλάτους της σημαίας*». Η επίσημη σημαία ορίστηκε να χρησιμοποιείται από υπουργεία πρεσβείες, δημόσιες ή δημοτικές υπηρεσίες και φρούρια και η εθνική σημαία από πολεμικά και εμπορικά πλοία, ναυτικά και λιμενικά καταστήματα και ιδρύματα, από τα προξενεία και από τους ιδιώτες. Το διάταγμα όριζε ακόμη η σημαία του πεζικού να χρησιμοποιείται από τα συντάγματα πεζικού και ευζώνων, και στον ιστό της να φέρει υπερκείμενη σταυροφόρο χρυσή σφαίρα με εμπρός τον αριθμό του συντάγματος και πίσω το γράμμα Π.

Στις [10 Οκτωβρίου](#) του [1935](#) επαναφέρθηκαν τα στέμματα στις σημαίες με το ψήφισμα της Ε΄ Εθνικής Συνέλευσης στην Αθήνα «Περί καταργήσεως τής αβασιλεύτου Δημοκρατίας». Το [1967](#), η [Χούντα των Συνταγματαρχών](#) αφαίρεσε το στέμμα από τις σημαίες, και το [1969](#) με νέο ψήφισμα καταργήθηκε η σημαία του πεζικού και καθιερώθηκε ως επίσημη σημαία εκείνη του [ναυτικού](#). Στις [18 Αυγούστου](#) του [1970](#), η αναλογία της σημαίας μετατράπηκε από 2:3 σε 7:12. Μετά τη [Μεταπολίτευση](#), ο Νόμος 48/1975 ^[4] και το Προεδρικό Διάταγμα 515/1975 ρύθμιζαν με λεπτομέρειες τη μορφή και τις διαστάσεις της σημαίας.

Ο Νόμος 851/21-12-1978 (ΦΕΚ 233 τ. Α΄) «Περί εθνικής Σημαίας, των Πολεμικών Σημαιών καί του Διακριτικού Σήματος τού Προέδρου τής Δημοκρατίας» καθόριζε την επίσημη εθνική σημαία που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα, καθώς και τις τεχνικές και τυπικές προδιαγραφές της. Η κλίμακα της σημαίας άλλαξε πάλι σε 2:3, όπως φαίνεται από τις διαστάσεις που προβλέπονται (π.χ. 432:648 ή 90:135). Στα πλαίσια του άρθρου 9, καταργήθηκαν οι διατάξεις των προηγούμενων ετών ([1967](#), [1969](#), [1971](#), [1973](#), [1975](#)). Η επίσημη σημαία, ίδια με τη σημαία του στρατού ξηράς, καταργήθηκε με αυτόν το νόμο και αντικαταστάθηκε πλήρως από την εθνική σημαία, η ανάρτηση της οποίας γίνεται πάνω σε λευκό κοντό, στην κορυφή του οποίου υπάρχει (σε συγκεκριμένες περιπτώσεις) λευκός σταυρός.

Το [1980](#), το Προεδρικό Διάταγμα 348/17-4-1980 (ΦΕΚ 98 τ. Α΄), καθόριζε με λεπτομέρειες τις προδιαγραφές για τις πολεμικές σημαίες. Η σημαία της [Πολεμικής Αεροπορίας](#) φέρει στο κέντρο του σταυρού την εικόνα του Αρχάγγελου Μιχαήλ.

Η ελληνική σημαία γιορτάζει και τιμάται στις [27 Οκτωβρίου](#), παραμονή της [επετείου του Όχι](#). Δίπλα στην κρατική σημαία της Κυπριακής Δημοκρατίας συχνά συναντάται και η εθνική ελληνική σημαία. Σε μερικούς θεσμούς όπως η εκπαίδευση και ο στρατός η παρουσία της ελληνικής σημαίας είναι επίσημη και θεσμοθετημένη.

Πηγές

1. ↑ Ευσέβιος Καισαρείας, Βίος Κωνσταντίνου, κεφ.31, όπως αναφέρεται στο άρθρο [Labarum](#), Wikipedia, σε αγγλική γλώσσα.
2. ↑ [Σάθας Κ. Τουρκοκρατούμενη Ελλάς : ιστορικών δοκίμιον περί των προς αποτίναξιν του Οθωμανικού ζυγού επαναστάσεων του Ελληνικού Έθνους \(1453-1821\), Αθήνα, 1869, σελ. 586 \(594 του φυλλομετρητού\)](#): "Αναλαβών την αρχηγίαν ο Σταθάς αμέσως διέταξε να απορριφθή η ρωσική σημαία, και αντ' αυτής κατασκευάσας ανεπέτασεν επί της ναυαρχίδος του την σημαίαν του ελληνισμού, φέρουσαν επί κυανού πεδίου σταυρόν κατάλευκον."
3. ↑ [Δεσποτόπουλος Αλέξανδρος \(1861\) Σύντομον πανηγυρικών λογίδριον εκφωνηθέν ... εν τη Αγία Λαύρα. σελ. 11:](#)
Ο αγωνιστής Αλ. Δεσποτόπουλος περιγράφει ως αυτόπτης μάρτυς: "... ο Αείμνηστος Ιεράρχης Γερμανός, με την αριστεράν κρατών τα πρακτικά της προ μικρού αποτελεσθείσης μυστικής εν Αιγίω συνελεύσεως, και με την δεξιάν χείρα υψόνων την Σημαίαν ταύτην του Σταυρού, ..."
4. ↑ Ν.48/7-6-1975 «Περί της Εθνικής Σημαίας της Ελλάδος, του εμβλήματος της Ελληνικής Δημοκρατίας, του όρκου των αναλαμβανόντων δημοσίων εν γένει υπηρεσίαν, του τύπου των σφραγίδων των Δημοσίων Αρχών και των εγγράφων τούτων», ΦΕΚ 108/τ.Α' /7-6-1975 - Εφημερίς της Κυβερνήσεως

Εμπορικές και πολεμικές σημαίες του 1958

Πηγή: www.Apodimos.com

